

Vergaderjaar 2021–2022

25 087

Internationaal fiscaal (verdrags)beleid

Nr. 297

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 augustus 2022

Met deze brief geef ik, mede namens de Minister van Financiën, vervolg aan het verzoek van de vaste commissie voor Financiën om uw Kamer voor 1 september 2022 te informeren over de stand van zaken met betrekking tot FATCA en de problemen waar toeval-Amerikanen mee geconfronteerd worden. Hierbij informeer ik u over de (door mij toegezegde) acties die zijn ondernomen sinds het Commissiedebat over FATCA op 22 juni jl. (Kamerstuk 25 087, nr. 296). Specifiek ga ik in op de inspanningen voor het verkrijgen van meer duidelijkheid van de Verenigde Staten (VS) over de rapportageverplichting voor banken en op de afspraak met de banken om tot 1 september 2022 geen rekeningen te sluiten van toeval-Amerikanen. Omdat de kans groot is dat de VS vóór 1 september niet met meer duidelijkheid komen, is op ambtelijk niveau met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) besproken welke mogelijkheden er bij de banken zijn voor toeval-Amerikanen zonder US TIN¹ of CLN². De NVB heeft onder andere aangegeven dat bestaande klanten met een tegoed op de betaal- en spaarrekening van omgerekend minder dan 50.000 dollar hun rekening na 1 september 2022 behouden bij het enkel ontbreken van een US TIN of CLN. Rekeninghouders met meer dan 50.000 dollar op hun rekening die in de aanvraagprocedure zitten maar hun TIN of CLN nog niet hebben ontvangen, kunnen ook na 1 september 2022 gebruik blijven maken van hun bankrekening als zij dit kunnen aantonen bij hun bank. Volgens de NVB kunnen banken in de gevallen waarin personen niet aan kunnen tonen dat zij in de aanvraagprocedure zitten voor een TIN of CLN besluiten de procedure te starten om de rekening te sluiten.

Acties Brussel en Washington

Het is van groot belang dat Nederlandse toeval-Amerikanen kunnen (blijven) beschikken over een bankrekening. Daarom heb ik mij de

¹ Amerikaans Burgerservicenummer.

² Certificate of Loss of Nationality.

afgelopen twee maanden in Brussel en Washington wederom ingezet om meer duidelijkheid vanuit de VS te verkrijgen over de rapportageverplichting van banken voor het aanleveren van een US TIN of CLN, zodat er een structurele oplossing kan worden gevonden voor deze problematiek. Naast mijn inspanningen blijft er een verantwoordelijkheid bestaan van toeval-Amerikanen om vanwege de Amerikaanse belasting- en FATCA-regelgeving in actie te komen.

Zoals ik aangaf in mijn vorige brief (Kamerstuk 25 087, nr. 293), is er in nauwe samenwerking tussen Nederland en Frankrijk een traject ingezet om namens de EU-lidstaten een gezamenlijk voorstel te doen richting de VS om de inspanningsverplichting voor de banken in te vullen. Dit voorstel is namens de EU-lidstaten half april richting de VS gestuurd. Het EU-voorzitterschap, eerst Frankrijk en sinds 1 juli 2022 Tsjechië, is daarover in gesprek met Amerikanen. Nederland heeft daarbij technische assistentie aangeboden aan de Tsjechische collega's. Omdat er tot op heden geen nadere duidelijkheid is verkregen van de VS, blijf ik hier ook op aandringen in mijn gesprekken met de Amerikanen. Nederland blijft actief contact zoeken met de VS, zowel bilateraal als via de EU. Eind juli heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de Nederlandse ambassade, de Franse ambassade en Treasury (het Amerikaanse Ministerie van Financiën). Begin augustus heb ik gesproken met mijn Amerikaanse ambtsgenoot, Lily Batchelder (Assistent Secretary for Tax Policy). In dit gesprek gaf de VS wederom aan nog te werken aan een verduidelijking voor de banken. De VS hebben ook nogmaals aangegeven het onwenselijk te vinden dat bankrekeningen van toeval-Amerikanen gesloten worden. Ze gaven aan dat het EU-voorstel zeer behulpzaam is als uitgangspunt en zij verwachten in het najaar met een reactie te komen.

Naast bilaterale contacten met de VS, zoekt Nederland actief steun bij andere landen die mogelijk een vergelijkbare situatie kennen. Frankrijk is daarbij een belangrijke bondgenoot, maar ambtelijk is ook sprake van steun voor het EU-initiatief vanuit andere lidstaten. Ten aanzien van de zogeheten *Greenbook* voorstellen van Treasury, is een positieve ontwikkeling dat hier interesse voor is bij het Amerikaanse Congres. Zo ook voor het voorstel voor het vereenvoudigen van de procedure om afstand te doen van het Amerikaanse staatsburgerschap voor toeval-Amerikanen. Zoals ik eerder aangaf is hier goedkeuring voor nodig van het Congres. Samen met de Fransen zal de Nederlandse ambassade in Washington zich ook in de komende periode blijven inspannen voor dit onderwerp door op ambtelijk niveau nauw in contact te blijven met Treasury en de IRS.

Ondanks alle inspanningen is de kans echter groot dat er niet vóór 1 september duidelijkheid komt vanuit de VS over de rapportageverplichting van banken voor het aanleveren van een US TIN of CLN voor toeval-Amerikanen. Met de banken is ook gesproken over dit scenario. Hieronder ga ik in op het resultaat van het overleg dat in de afgelopen twee maanden heeft plaatsgevonden met de banken.

Overleg banken

In het commissiedebat van 22 juni jl. heb ik toegezegd in overleg te zullen treden met de NVB over de afspraak om tot 1 september 2022 geen bankrekeningen te sluiten of andere bankproducten te beëindigen. In overleg met de NVB is besproken welke mogelijkheden bestaande en nieuwe klanten met de Amerikaanse nationaliteit zonder US TIN of CLN hebben. Ik informeer toeval-Amerikanen hierover via informatie op rijksoverheid.nl.

Bestaande klanten

Volgens de NVB hebben de banken aangegeven dat bestaande klanten met een tegoed op de betaal- en spaarrekening van minder dan 50.000 dollar hun rekening na 1 september 2022 behouden bij het enkel ontbreken van een US TIN of CLN. De banken sluiten hiermee aan bij de uitspraak van de rechtbank Midden-Nederland³ die de desbetreffende bank verbood om de rekening van een toeval-Amerikaan met een tegoed van minder dan 50.000 dollar te sluiten. Volgens de FATCA-wetgeving heeft een bank geen verplichting om rekeningen onder dit drempelbedrag te rapporteren. De NVB heeft aangegeven dat banken in individuele gevallen hier wel van af kunnen wijken als er gepoogd wordt het drempelbedrag te omzeilen. Voor bestaande klanten die een tegoed hebben op hun betaal- en spaarrekeningen van meer dan 50.000 dollar geeft de NVB aan dat zij na 1 september 2022 hun rekening kunnen behouden als zij kunnen aantonen de procedure voor een US TIN of CLN in gang te hebben gezet. Het is dus van belang dat toeval-Amerikanen die in de aanvraagprocedure zitten maar hun TIN of CLN nog niet hebben ontvangen, dit doorgeven aan hun bank om ervoor te zorgen dat zij ook na 1 september 2022 gebruik kunnen (blijven) maken van hun bankrekening. Volgens de NVB kunnen banken in de gevallen waarin personen niet aan kunnen tonen dat zij in de aanvraagprocedure zitten voor een TIN of CLN besluiten de procedure te starten om de rekening te sluiten.

Nieuwe klanten

De NVB heeft aangegeven dat een nieuwe klant die nog geen TIN of CLN heeft in veel gevallen zal worden geweigerd bij het reguliere proces van het openen van een rekening en dat de klant zal worden verzocht om de aanvraag voor het openen van een rekening in te dienen zodra een CLN of TIN beschikbaar is. De NVB heeft aangegeven dat klanten bij een aantal banken wel via een separate procedure een bankrekening kunnen krijgen als zij aan kunnen tonen de procedure voor een CLN of TIN in gang te hebben gezet. Volgens de NVB zijn er ook banken die daarbij aanvullende toetsen doen binnen de kaders van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme, de eisen van de Autoriteit Financiële Markten en de rechtspraak om te beoordelen of een klant in aanmerking komt voor een rekening.

Andere producten

Of toeval-Amerikanen zonder US TIN of CLN andere producten kunnen behouden hangt af van het product en kan per bank verschillen. De NVB heeft aangegeven dat banken dezelfde bovenstaande aanpak zullen hanteren na 1 september 2022 bij zakelijke rekeningen van natuurlijke personen zonder US TIN of CLN. Deze worden op grond van de FATCA-wetgeving niet anders behandeld dan andere rekeningen van natuurlijke personen. Zoals eerder richting uw Kamer aangegeven voeren banken bij het afsluiten van een hypotheek voor toeval-Amerikanen een verschillend beleid. Zo stellen sommige banken de voorwaarde dat een toeval-Amerikaan voor het verkrijgen van een hypotheek een US TIN of CLN nodig heeft. Andere banken verstrekken een hypotheek aan een toeval-Amerikaan als deze over een betaalrekening beschikt (bij dezelfde bank of bij een andere bank).

³ ECLI:NL:RBMNE:2021:6267.

Verzoek aan de Autoriteit Persoonsgegevens

Tijdens het debat van 22 juni jl. is er ook gesproken over de waarborgen voor privacy met betrekking tot de uitwisseling van gegevens onder het FATCA verdrag met de VS (FATCA IGA). Zoals aangegeven, heeft de rechtsvoorganger van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), het College bescherming persoonsgegevens (CBP), het FATCA verdrag destijds getoetst en geoordeeld dat niet is gebleken dat met de FATCA IGA de toenmalige Wet bescherming persoonsgegevens niet wordt nageleefd. Tijdens het debat heb ik aangegeven contact op te zullen nemen met de AP over het eerdere advies. Ik heb vernomen dat er momenteel individuele procedures in behandeling zijn bij de AP die raken aan dit onderwerp. Ik vind het belangrijk dat de AP de tijd krijgt voor oordeelsvorming en ik wil de lopende procedures niet doorkruisen. Het is dan ook niet opportuun om de AP te verzoeken om een herbeoordeling van het eerdere advies over de FATCA IGA. Ik wacht de uitkomst af van de lopende procedures. Hiermee wordt het doel bereikt dat borging van de privacyaspecten bij gegevensuitwisseling onder de FATCA-IGA zal worden getoetst door de AP.

Tot slot

Hierboven heb ik aangegeven welke mogelijkheden rekeninghouders met ook de Amerikaanse nationaliteit hebben na 1 september 2022. Aan de toeval-Amerikanen die nog geen TIN of CLN hebben aangevraagd herhaal ik mijn eerdere oproep om een TIN of CLN aan te vragen. In het bijzonder is het belangrijk dat personen met een saldo hoger dan omgerekend 50.000 dollar een TIN of CLN aanvragen. Als zij dit niet doet lopen zij vanaf 1 september 2022 het risico dat hun bankrekening wordt gesloten. Het is ook van belang dat toeval-Amerikanen die in de aanvraagprocedure zitten maar hun TIN of CLN nog niet hebben ontvangen, dit doorgeven aan hun bank om ervoor te zorgen dat zij ook na 1 september 2022 gebruik kunnen (blijven) maken van hun bankrekening. Ondertussen blijf ik mij inspannen voor het verkrijgen van duidelijkheid vanuit de VS voor banken. Daarnaast hoop ik dat de voorstellen uit het *Greenbook* van Treasury zullen leiden tot een vereenvoudiging van de procedure om afstand te doen van het Amerikaanse staatsburgerschap. Op 29 augustus 2022 spreek ik met de voorzitter NVB over de voortgang van de ontwikkelingen van de acties richting Brussel en Washington en de manier waarop banken omgaan met rekeningen van toeval-Amerikanen na 1 september 2022. Ik houd uw Kamer op de hoogte van de voortgang en informeer u zodra er nieuwe ontwikkelingen zijn.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij